

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Három negyed évre ...	45 Lei.
Három hónapra	15 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti
nyomtatás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József 10herceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1921.

∞ ∞

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

∞ ∞

Péntek, december 2.

Rendet!

Tegnap meggyilkoltak egy köztisztviselőt állott földbirtokost, mert elrabolt jószágát visszaakartta szerezni a rablótól. Nemrégiben autót állítottak meg az országúton és az utasokat kifosztották. Utanállítások, rablások, gyilkosságok, gyújtogatások, lopások napirenden vannak a vármegyében. Az emberi erkölcsök durva elfajulását dokumentálják a gyakori bűnesetek, amelyek szóba kerültek illetékes helyen is: a vármegyei közigazgatási bizottságban. A vármegye alispánja jelentette hivatalosan, hogy a vármegye közbiztonsági állapotai megtehetősen rosszak és a csendőrség, bár mindent elkövet, hogy elejét vegye a rablók garázdálkodásának, még sem tud kellő eredményt elérni. A megyei közigazgatási bizottság nem tett egyebet, mint hogy felterjesztésben arra kérte a csendőrkerületi parancsnokságot, hogy fegyverrel lássa el az éjjeli őröket.

Azóta körülbelül egy hónap telt el. És ez idő alatt szaporodtak a bűnesetek. Panoctán két rablás történt. Az országúton autót állítottak meg fegyveres banditák és most meggyilkolták Chera Karácsony ciemeu-i földbirtokost. Az illetékes hatóságoknak gondolkodniuk kellene hatásos eszközökről, mert ha a rablások, fosztogatások és gyilkosságok folytatódna, a személyi és vagyoni biz-

tonság illúzió lesz és olyan idők következnek be, mint amilyenek a Ráday előtti zsvány világban voltak. Elismerjük, hogy a háború után bekövetkezett gazdasági válság és az erkölcsök elfajulása teremtette meg a rabló világot a vármegye egyes részein. De ennek konstatálásával nem lehet és nem szabad megelégedni, hanem cselekedni kell gyorsan és határozottan, nehogy újabb kiontott embervér kiáltson bosszúért és nehogy a megsértett jogrenden továbbra is tátongó sebek ordítsanak.

Az orvoslás nem is oly nehéz. Ki kell hirdetni a statáriumot a veszélyeztetett területeken és a rendcsinálást a katonaságra kell bízni, ha a csendőrség létszáma nem elegendő a rend fentartására, az élet- és vagyonbiztonság megóvására. Erre már volt precedens évtizedekkel ezelőtt. A vármegye északi részein akkor is napirenden voltak a rablógyilkosságok, utánállítások, betörések, lopások és gyújtogatások. Az akkori vármegyei hatóságok intervenciójára a magyar belügyi kormányzat elrendelte a statáriumot a veszélyeztetett helyeken és rendcsinálásra az akkori háziezred egyik századát küldötte ki Lusztig főhadnagy parancsnoksága alatt. Fél esztendő alatt olyan rend lett, hogy egyetlen bűneset sem fordult elő. Ez a remédium igen hatásos. A katonaság vasszilgossal lép fel és elfojt minden rendetlenséget. Az első akasztófa, rajta tettenért bűnösse-

lertentő példaként fog hatni és nem hisszük, hogy hamarosan meg ne tisztuljanak a vármegyei országutak a banditáktól. Rendet!

követelünk, szigorú rendet, még pedig gyorsan, nehogy újabb emberáldozata legyen a késedelemnek.

(A szenátus és képviselőház első ülése.)

BUCURESTI. A szenátus első ülésén a kormánypárti szenátorokon kívül megjelentek a parasztpárti és szocialista szenátorok is. Coanda generális üdvözlő beszéde után a választásokra került a sor. Elnökké nagy szótöbbséggel ismét Coanda generálissal választották meg. Alelnökök lettek Mironescu, Tarnavsky, Meitani Mihály és Romanescu.

BUCURESTI. A képviselőház első ülése a tisztikar választásával telt el. Elnökké ismét Duilu Zamfirescut választották meg. Rövid

beszédben vázolta a legutóbbi ülés szak munkáját és megköszönte a többi megválasztásait. Az ellenzék nem vett részt a szavazásban.

Briand-t bíróság elé akarják állítani. (Harding a hadikölcsönök rendezéséért.)

PÁRIS. A jobboldali szélső pártok támadásra készülnek a hazatérő Briand miniszterelnök ellen, akit bíróság elé akarnak állítani. Ugy tudják, hogy Briandnak Washingtonban Chanzer olasz delegátussal való összejutása mégis megtörtént. Briand nem hivatalos ülése, de magánkörben nyilatkozott elítélően az olasz hadseregéről és azt az olaszok kifogásolják.

WASHINGTON. Harding elnöknek az az álláspontja, hogy a jelenlegi kérdések szabályozása

után meg kell kísérelni a megegyezést az adósságok ügyében, különösen a tönkrement hadikölcsönök helyreállításának problémáit kell megoldani.

RÓMA. Luigi Tarzini táviratozza Washingtonból: Az Észak-amerikai Unió a flottaépítési szünet dolgában valószínűleg az angol felfogás értelmében módosítja álláspontját. Japán már igen csökkenő távolság választja el a megállapodáshoz való teljes hozzájárulástól. Ezzel szemben az olasz

Károly exkirály

Szent Ilonája.

(Funchal: az örök tavasz paradicsomkertje.)

Az angol páncélos partra tette már Károly exkirályt és Zitát számkivetése új otthonában, Madeira szigetének Funchal városkájában. Lehet, hogy szomorú a hely a budai várpalota vagy a bécsi Burg nemrég még koronás lakójának, de ha e kis cikkecske élén Szent-Ilonát emlegetünk is, éppenséggel nem lehet annak nevezni ezt a kies, ragyogó, csöndes természetcsudát, ahol az évtizenkét hónapjában mindig csak kék az ég, napsugár, virágillat mosolyog szeretszét és boldogító nyugalom árad, melyet népének gondtalan semmittevése is szinte földi Nirvánává avat. Átadjuk a szót egy német utleirónak, aki világharangolásában az ősszel vetődött Madeirára Funchal városkájába. Így írja le impresszióit:

— Ragyogva, mint valami tündérsziget pirosított hajónk felé Madeira lombkoszorúza, sziklás partvidéke. Füszeresen, lágyan lengedezett a tavaszi fuvallat az őszben, — egy hirtelen kanyarodó és szemünk elé tárult Funchal Madeira egyetlen városkája, tündöklően tiszta házacskáival és vöröslő háztetőivel. Félórával később már vígan korcsolyáztam. Funchal kövezetén. — Igenis: korcsolyáztam. Mert járni — európai cipőben legalább — nem igen lehet Funchal utcáin, melyek tükörsima csiszolt bazaltkövekkel vannak kövezve, úgy, hogy a benszülöttek külön e célra készült cipőt hordanak, puha juhőről készült bő csizmát, amiben szinte úgy csuszálnak végig az utcán. Kocsinak sincs híre-hamva Funchalban. Járóműként ökrösfogat szolgál, de a fogatnak kerék helyett szántalpa van, mert nincs az a kerék, mely a síma flaszteren gördülni tudna. Az ökrös szánok gyorsaság tekinteté-

ben persze kissé elmaradnak az autók sebessége mögött s legfeljebb Chopin gyászindulójára tudnának ügetni. Am ha a magasabb fekvésű Belmonte fürdőhelyről vissz a szánkó a városkába, akkor a tempó egyszeriben örületessé válik s az emberek nyaktörő ród lizásra kell gondolnia, ahogy villámgyorsan siklik a szánkó a bazaltos lejtőn a völgybe.

— Funchal igazi kertváros, buja, tropikus vegetációba ágyazva. Elragadó üdülőhely pihenők, betegek, főképp tüdőbajosok számára és az idegenek városrészében sanatoriumok, penziók egész sorozata füződik virágos lámba s olyan nemzetközi társadalmi élet bontakozik ki, mely vetekszik a Riviérával. A háború előtt meg lehetett olcsón, lehetett itt élni, de hát a mai portugál valuta mögött persze elmarad a magyar meg az osztrák korona. A délvidék minden báját gazdagon ragyogtatja Funchal, le a láz miazmái, a gyilkos naphő, a mérges

kigyók meg vipérák számkivetve vannak innen. Biborban és szüzi fehérben pompáznak a kerék, ritka óriáskaktuszok, pálmakoronák, emitt mély szakadékban zuhogó patakok, amott kilátás a vég telen tengerkékre, majd egy kis festői utcaszöglet, valami ódon jezsuita templom — és századok óta itt rekedt csönd, nyugalom ...

— A lakossága is csöndes, nyugalmas. Föniciai hajósok fedezték föl a szigetet s évszázadok során Madeira népe szinte meghatározhatatlan keréktemkeleggé lett a latin, germán és afrikai fajok csodálatos vegyülete. Vértük, lebiggadt, csöndes, nyugalmas nép ez, mely a semmittevő szemlélődésben találja gyönyörét. Dolgozni tulajdonképpen csak az asz szonyai dolgoznak. Itt készül a világhíres madeirencsipke s már az 5 éves kisleánykák is serényen himzörámájukra hajlanak nap-hosszat. És a bora! a madeirabor! Ott, a forrásnál, a hegyoldal bor-pincéjében kell megköstölni, hogy

és francia flotta kérdése, amely eddig a háttérbe szorult, nagy fenyegetéssé súlyosodott. A francia követelések áthághatatlan akadálytornyosultak. Olaszország hajlandó ugyan a békéért minden áldozatra, mindamelllett kényszerítve van arra, hogy az olasz és francia flotta között bizonyos erőarányt stabilizáljon. A kínai kérdés elmérgesedett. Kína kiküldöttei ugyanis a konferencia elhagyásával fenyegetőznek, ha nem hallgatják meg őket.

WASHINGTON. Anglia, Amerika és Japán tengerészeti szakértői tanácskozást tartottak. A konferencia teljes ülését hétfőn tartják meg és ezen előterjesztik a hajóhadak leszerelése ügyében eddig megtartott tárgyalások eredményét. *Beati* angol admirális holnap Londonba utazik. Tegnap New Yorkban beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a konferencia célját elértnék lehet tekinteni és az eredmény is biztosítottnak tekinthető.

Schober gyógyítani akar.

(Ausztria elfogadta a velencei egyezményt.)

BÉCS. Az osztrák nemzetgyűlés elfogadta a velencei egyezményt. Schober kancellár beszédében felsorolta az eseményeket és kitért a felkelőkre, akiknek szereplése és a cseh csapatok és csendőrök szereplése között kapcsolatot keresett. Ránutatót arra, hogy a magyar kormány villámgyorsasággal tisztította meg az országot a felelőtlen elemektől. Vítatta azt, hogy Nyugatmagyarország lakosságának része volt a felkelésben. Sopron sorsa a népszavazástól függ. Remélhető, hogy így gyorsabban behégyed a seb, amely a békeszerződés végrehajtása a 400 éves közös történettel összekapcsolt szomszéd állam szívében titott, ha esetleg fájdalommal kell majd konstatálni, hogy Sop-

ron legyőzte Odenburgot. A nyugatmagyarországi kérdés megoldásával 300.000 német egyesülhet Németausztriával. A kancellár beszéde után megindult a vita, amelynek során *Parar* azt hangoztatta,

hogy a velencei egyezményvel átörték a saint germaini békeszerződést.

BÉCS. Beavatott körökből hirtetik, hogy Sopronban január előtt nem lesz népszavazás.

niálisan oldotta meg. Budapestén hetekig másoron volt Boccacio s a mozki állg tudták befogadni a közönséget. Kétségtelen, hogy Aradon is nagy sikere lesz az ötletes pikantériájú filmnek, amelyben Lenkoffy Ica csodásan ivelő alakjával és beszédes arcjátékával hódítja meg a publikumot. A film kiállítása festői gazdagságu. A színpompás képek egész sora tárul elénk. Habár, mint fentebb kfejítettük, az Apolló filmuidonsága távol áll a pornografiától, az igazgatóság készséggel respektálja a tulzóftabb aggodalmakat is és a Boccacio előadásaira csak felnőtteknek ad ki jegyeket.

* Páris bünei. (Nagy francia film-dráma az Urániában.) Parádés filmpremierjét tartja pénteken az Uránia színház. „Páris bünei” az idei filmszezon egyik legérdekesebb és legszebb filmje, amely művészi kiállításának szédületesen nagyarányu méreténél fogva is bizonyára a legnagyobb feltűnést fogja kelteni. Egy bankár körül játszódik le a nagyconcepóju történet, amely mint a hű tükör visszfényét adja a franciák lehá fővárosának minden ragyogását, bünet és romlottságát. Az előkelő, gránseigneuri élet kullisszái mögö pillanthatunk be, ahol — nem minden arany, ami fénylik. A film kiállításáról és a szereplők játékáról a legmesszebbmenő elragadtatás hangján lehet csak szólni. Olyan hatalmasan nagy méretű ez a film, hogy egy előadásra lehetetlen bemutatót. Az első rész pénteken szombaton és vasárnap megy, hétfőtől kezdve pedig a második rész kerül vetítésre.

Bethlen és a keresztény-párt.

Nagyatádi Szabó István nehezelt.

BUDAPEST. Gróf Bethlen István designált miniszterelnök kihallgatáson volt Horthy kormányzónál és előterjesztette új plattformját, amelyet a parlamenti válság megoldására alkalmásnak tart. A kormányzó a döntést fenntartotta magának és előbb több politikusot hallgat meg. Politikai körökben számolnak azzal, hogy a kiscgazda párt elutasító állásfoglalása következtében gróf Bethlen a keresztény pártban fogja keresni a kibontakozási alapot. A keresztény párt ugyanis teljesen egységesen állt Bethlen terve mellé és szívesen venne részt olyan alakulásban, amely még a diszidensekből és a kiscgazdák mérsékeltabb eleméből tevődne össze. A kiscgazdák Szabó csoportjának állásfoglalásáról azt híresztelik, hogy azt személyi momentumok irányították. Ugylátszik, nagyatádi Szabó István zokon vette, hogy gróf Bethlen nem ajánlotta fel neki a földművelésügyi tárcát, hanem csak a kiscgazda ügyek tárcánélküli miniszterségét.

Károly exkirály apanázsa. Bueuresti. Politikai körökben az a felfogás, hogy az utódállamoknak Károly exkirály apanázsa ügyében meg kell egyezniük, mert ezeknek az államoknak az az érdekük, hogy az exkirály öröztetéséhez Portugáliától ne kívánjanak áldozatokat.

Irodalom és művészet.

A román társulatok kötelesek kártérítést fizetni.

(A színházi bizottság határozata.)

A színházi bizottság ma délelőtti ülését dr. Robu János főpolgármester elnöksége alatt ülést tartott, amelyen a „Carabeus” bucarestii színházról kérését tárgyalta. A társulat december 18., 19. és 20-án Aradon, a színház határozott, hogy felhívja a színház igazgatóságát, hogy a vendégszereplést 19-én, 20-án és 21-én tartsa meg, mert december 19-én lesz a görög keleti székesegyház ünnepélyes felszentelése és erre az alkalomra tartja az első ünnepélyes előadást Aradon. A színházi bizottság figyelembe vette Róna Dezső színházgató kérését, amely szerint kártérítést kér a színház átengedéseért a vendégszereplő román társulatoktól, mert a vendégszereplésekre minden alkalommal nagy összegeket fizet rá. A bizottság úgy határozott, hogy a román társulat minden egyes vendégszereplése alkalmával esténként kétezer lejt köteles adni az aradi színháznak a költségek fedezésére. Azután a bizottság tárgyalta a színházi bizottság határozatát, amely szerint a január 19-én és 20-án Aradon vendégszereplő bucarestii Nemzeti Színház társulatának ingyen és költségmentesen engedje át az aradi színházat. A színházi bizottság átr a városi tanácshoz, hogy a Nemzeti Színház költségeit a város fedezze. Majd Róna Dezső színházgatónak azt a kérését tárgyalta a bizottság, hogy Hegedüs Gyula december 5-től 10-ig terjedő vendégszereplése alatt a helyáratat 50 százalékkal felemeltesse. A színházi bizottság teljesítette Róna kérését, egyben értesítette, hogy a vendégszereplő külföldi művészek csakis a színházi bizottság engedélyével játszhatnak.

A városi színház heti műsora. Pénteken: A két mazur. Operette. László Andor felléptével. A. bérlet 28. szám. Szombaton: Lili operette. Bing János felléptével. B. bérlet 28. szám. Vasárnap délután: Lotty ezredesei. Operette. Mérsékelt helyáratokkal. Este: Offenbach. Operette László Andor felléptével. Rendes helyáratokkal. C. bérlet 28. szám.

A két mazur pénteken László Andor felléptével kerül színre. A. bérletben. A többi főszerepeket Horváth Mici, Szeghő Lili, Inke Rezső, Selmeczy, Ladiszlav, stb. játszik.

Bing János fellépte szombaton B. bérletben lesz, mely alkalommal Hervé bábijós operettje. A Lili kerül színre Horváth Micivel a címszerepben, míg Plinhard szerepét Bing János mint vendég játssza. A közkezdveit vendégszereplő és a kedves operett iránt az érdeklődés oly nagy, hogy még ház fogja élvezni a kiváló előadást.

Lotty ezredesei és Offenbach. Vasárnap délután Lotty ezredesei és este pedig a nagy sikerű aradott Offenbach operett megy László Andorral a címszerepben.

Hegedüs Gyula. Szokásban különösen az utóbbi években ritkán történt az a nagy érdeklődés, amellyel az aradi közönség Hegedüs Gyula felléptét iránt viselkedik. A jegyeket tegnap csütörtökön kezdte árusítani a színház egy külön pénztárban (az előcsarnok jobboldali pénztára) és egész nap tömegesen kereste fel a közönség a pénztárt. Hegedüs Gyula felléptei a következők: Hétfő A) bérlet: Az ördög (címszerep); Kedd B) bérlet: Taffun (Tokoramo), szerda C) bérlet: A halgyu (Jácint), csütörtök bérletszűnet; Zsába, péntek bérletszűnet; Az örnagy ur (címszerep), szombat bérletszűnet; Kornevíteli harangok; (Gáspár.) A bértek jogai vasárnapig tartanak, fejn jegyek az összes hirdető előadásokra válthatók a huppai pénztárnál.

MOZI. * Boccacio! — ma az Apollóban. (Csak felnőtteknek.) Nincs szükségünk arra, hogy az Apolló védelmére kellünk, mert Boccaciot ezt a finom pikantériájú filmet másorra tűzte, csupán az erkölcsösöket és kávénényeket kívánjuk megnyugtálni afélől, ha ugyan még nem tudnák, hogy Boccacio „Dekameron”-ja helyet kapott az internacionális irodalomban s így ha a csokorba kötött történetek és kalandok kissé sikamlósak is nem tépik át az irodalmi nívót és jóízűt. A színpadon már találkoztunk Boccacio csiklandós történetével és sem a publikum sem a kritika nem találta pornografikusnak. A filmre még kevésbé lehetne ezt ráfogni, mert Boccacio szerelmi történeteinek erősebb fejezetit a művészi rendezés izlésesen és zse-

ez ember nagyot átkozódjék; mi mindenféle lórét adnak be neki barokban és bodegákban madeira bor címenl — Amikor hajóm ismét elvitt e tündérszigetről és illatos ózona bucsut lebegtetett felém, elborulva irtam naplómba le néhány sort: „Tünő percek, melyeket örökéletűvé szeretnék nyújtani. De sajnos, nem térnek vissza többé, soha többé... Valóban, nem. Legalább is nem minden közönséges ember fia számára. Koronás uralkodó legyen, kit trónjától megfosztottak, hogy idetérhessen — „büntetésből”, számkivetésbe. Vajjon Károly exkirály is így érez-e, így élvezi-e a messzi tünérsziget bájait? — Aligha. Vég eredményben mégis csak elküünk az, mely az égboltot derüssé sugarazza s egy számkivetett király lelke csak borot és árnyakat vetit.

Új huszárezred Aradon (Az 1. lovasezred és a hadosztály-tüzérség ünnepélyes bevonulása.)

Az Aradra helyezett 1. számú lovasezred és a lovas hadosztály-tüzérség ma tartotta a vasúti állomástól hivatalos ünnepélyes bevonulását Aradra. A bevonuló csapatok a Bul. Regele Ferdinándon és Bul. Regina Marian végig vonultak fel. A bevonuló csapatokat a vársoháza előtt *Badescu* Bucur tábornok, Arad helyőrségének parancsnoka fogadta. A tábornok mellett a fogadáson jelen voltak *Radu Pancu* prefektus, dr. *Robu* János főpolgármester, dr. *Angel* István polgármester, *Miculescu* Sándor főügyész és *Teofin* főhadnagy térparancsnok és a katonai és polgári hatóságok vezetői. A fogadtatási helyen volt felállítva egy diszszázad és a katonai zenekar. A diszszázad az első gyalogezred és a 12-ik lovasezred zászlóival vonult ki a fogadtatásra. A most Aradra érkezett 1. lovasezred parancsnoka *Movilla* alezredes és a lovasított hadosztály-tüzérség parancsnoka *Duma* őrnagy. A csapatok a diszfelvonulás befejezése után laktanyáikba a Reg. Ferdinánd és a Principele Carol laktanyákba (volt huszárlaktanyák) vonultak.

A magyar jóvátétel

BUDAPEST. Híre jár, hogy a jóvátételi bizottság jegyzéke megérkezett, amely azt tartalmazza, hogy az utódállamok összeállításának alapján természetben kell visszaszolgáltatni a javakat. Elsősorban az olasz, longyel, román és szerb területeken az osztrák magyar hadsereg által zsákmányolt lovakról, szarvasmarhákról, sertésekről és más javakról van szó, amelyeknek egy részét a magyar kormány tartozik visszaszolgáltatni annak az országnak, amelynek területén a háborús rekvirálások végbementek. A magyar csapatok a háborúban köztudomásúlag a legnagyobb méltányossággal bántak a megszállott területek lakosságával. A tények elől az antant sem zárkózhatott el, ami a jóvátételi bizottság jegyzékének hangjában kifejezésre is jutott. A jóvátételi bizottság jegyzékével a minisztertanács foglalkozott. Legközelebb a hivatalos lap közölni fogja, hogy a magyar kormány milyen módon tesz eleget a felszólításnak.

BUDAPEST. A különleges jóvátételi bizottság száz milliárdnál többre becsülte a magyarországi megszállások által okozott károkat. A megszállási károkat jegyzőkönyvbe foglalták. A magyarok által fizetendő jóvátételi összeg 70 milliárd. Valószínű, hogy a különbözetet nem térítik vissza, de az antantkörök azzal is számolnak, hogy Magyarországtól jóvátétel címén egyetlen fillért sem kapjanak.

Rablógyilkosság a Tamánd-pusztán

— Meggyilkolták Chera Karácsony földbirtokost. — Még eddig semmi nyom. —

Borzalmas rablógyilkosság történt az elmúlt éjjel az Ineu község közelében levő Tamánd-pusztán. A rémes gyilkosságot ma reggel rövid távirat jelentette *Motorka Coriolan* lakáshivatali főnöknek. A távirat csak annyit jelzett, hogy *Motorka* apósát, *Chera Karácsony* az éjjel meggyilkolták. Később másik távirat azt jelentette, hogy *Chera Karácsony* feleségét és egy béréslegényt az éj folyamán a lakásukba behatoló rablók meggyilkolták. Az aradi királyi ügyészség is kapott hasonló táviratot Ineuból. A borzalmas gyilkosságról az alábbi részleteket sikerült megtudnunk:

Chera Karácsony földbirtokos.

Chera Karácsony csermői földbirtokos egyike volt az ottani legtekintélyesebb embereknek. A kistermetű, sovány urat mindenki kivétel nélkül szerette a környéken. Aradon is gyakran megfordult, mert veje, *Motorka Coriolan* lakáshivatali főnök és öccse *Chera János* itt laknak Aradon. *Cheraék* Tamánd pusztáról végképpen be akartak költözni Aradra és a városi tanács egyik legutóbb tartott ülésén adott számukra tartózkodási engedélyt. A merénylet nem érte készületlenül a *Chera* családot. Néhány héttel ezelőtt 40 sertést hajtottak el a tanyáról. *Chera* a csendőrök segítségével nyomozást indított, később fenyegető levelek garmadáját hozta számára a posta, amelyekben ismeretlen banditák bosszút esküdtek ellene. *Chera Karácsony* bátor ember volt és nem sokat adott az ijesztgetésekre.

Két ejszakai venűg.

Tegnap este 10 óra tájban úgy látszik a névtelen leveleket küldözgető rablók eljöttek a tamándi tanyára, hogy beváltsák rettenetes fenyegetésüket. Tegnap este két egyenruhába öltözött fegyveres ember kopogott *Cheraék* kapuján. A kaput *Vasilion György* béréslegény nyitotta ki és megkérdezte a két fegyveres embertől, hogy mi járatban vannak. Azok azt felelték, hogy *Chera Karácsony* akarnak beszélni. A béréslegény mitsem sejtve bevezette a két embert *Chera Karácsony* lakására, ahol szállást könyörögtek, mert amint mondták, a nagy hideg miatt nem tudják tovább folytatni utjukat. *Cheraék*, akiket az egész környék jószívű embereknek ismert, szívesen adtak szállást a két embernek. Sőt *Chera Karácsony* meginvitálta őket vacsorára. Egy óraig borozgattak, később lefeküdtek, ugyanabban a szobában, ahol *Chera Karácsony* is aludt.

A gyilkosság.

Körülbelül ugy 12 óra tájban az egyik ember felkelt az ágyból lassan *Chera* ágyához közeledett és kutatni kezdett *Chera Karácsony* nőjének az ágya mellé felakasztott kabátjában és onnan csakhamar a vaskassza kulcsát kivette. Ugy látszik a kulcs csörgésére *Chera Karácsony* felébredt. Látta, hogy az illető a kasszához

közeledik és a kulccsal próbálja azt kinyitni. Hirtelen felugrott ágyából, ki akart szaladni, hogy segítséget hozzon, de a másik ember a konyha ajtóban reá lőtt. *Chera Karácsony* azonnal meghalt. *Chera* a lövés zajára kiabálni kezdett. Erre az egyik rabló egy hosszú késsel megszúrta az asszonyt; majd amásik reá lőtt. *Chera Karácsony* erre elvesztette eszméletét. A nagy zajra a cselédség felébredt. Ezt a rablók észrevették és elmenekültek. *Vasilion György* béréslegény valószínűleg meg akarván akadályozni a gyilkosok menekülését a kapuajtóban eléjük állott. Erre az egyik rablógyilkos jól irányzott lövéssel leterítette a szerencsétlen embert.

A főügyész a helyszínen.

A cselédség még az éj folyamán értesítette az ineu csendőrséget, amely azonnal kiment a helyszínre. *Vasilion György* és *Chera Karácsony* vérbefagyva holtan találtak, *Chera* még élt. Az ajtó előtt feküdt vérbefagyva holtan *Chera Karácsony*. A szobában az ágy mellett a felesége, *Miculescu Sándor* főügyész, *Sommer Nándor* vizsgálóbíró, *Rasztig* csoportvezető detektív, *Jancu Traian* rendőrfelügyelő és *Gradinariu* detektív még a délelőtti folyamán kimentek a helyszínre. Eddig még nem sikerült nyomra vezető adatokat találniok. A szobában a kassza mellett megtalálták a kulccsomót, amelyben a kassza kulcs el van görbitve. *Chera Karácsony* zsebéből hiányzik egy aranyóra aranylánccal.

Cheráné vallomása.

Chera Karácsony nője az esti órákban nyerte vissza eszméletét *Sommer Nándor* vizsgálóbíró kihallgatta, de a súlyosan megsebesített asszony olyan gyenge, hogy alapos válaszokat még nem tud adni. Csak annyira emlékszik

hogy a lövés zajára kiabálni kezdett, erre valami irtózatos ütés érte, azután elvesztette eszméletét. *Chera Karácsony* nőjét még az est folyamán beszállították az aradi közkórházba. Valószínű, hogy a vizsgálat hamarosan ki fogja deríteni a rejtélyes bűnyűgyet és csakhamar a törvény kezére kerülnek a bestiális gyilkosok. A család intézkedett, hogy *Chera Karácsony* holttestét a boncolás megejtése után Aradra szállítsák és itt fogják eltemetni.

Nem jelentkeztek

az autótulajdonosok.

(Szigoru lesz az adókvetés.)

Közölte az Aradi Közlöny a pénzügyigazgatóság felhívását, a mely szerint az autótulajdonosok csütörtökön és pénteken tartoznak jelentkezni az autó utáni adójuk kivetése céljából. A felhívásnak azonban mindeddig nagyon kevés eredménye volt. *Munteanu* Viktor pénzügyi titkár ma kijelentette munkatársunk előtt, hogy mindössze egy autótulajdonos jelentkezett, de ez is kijelentette, hogy autóját bérbeadta és így nem ő terheli az adó. A pénzügyigazgatóság ismételtén legszigorúbban felhívja az autótulajdonosokat, hogy legkésőbb holnap, azaz péntek délig jelentkezzenek a pénzügyi palota első emelet 7-es számú szobájában annál is inkább, mert ellenkező esetben adójukat hivatalból a lehető legmagasabban fogják megállapítani. Tegnap közleményünket kiegészítjük azzal, hogy azok is kötelesek megjelenni adójuk megállapítása céljából a pénzügyigazgatóság első emelet 7. szám alatti helységben, akik autójukat ez év szeptember elseje óta eladták, mert a megállapított adó visszamenőleg ez év szeptember elsejéig fizetendő.

Halálra ítélték a párisi asszonygyilkost.

(Befejeződött a Landru-per tárgyalása.)

Hetek óta tartó izgalmas tárgyalás után, amely iránt nemcsak Páris és Franciaország, hanem az egész világ érdeklődéssel viselkedett, a párisi esküdtbíró meg hozta ítéletét a tömeggyilkos *Landru* bűnperében. A főállamügyész vádbeszédében halálos ítélet kimondását kérte. Az esküdtek bűnösnek mondták ki a tömeggyilkosságban *Landru* t, akiket a bíróság a marasztaló verdikt alapján halálra ítélt. Az izgalmas per tárgyalásának utolsó fázisáról a következő párisi távirat számol be:

A *Landru* perben az esküdtek két és fél óráig tanácskoztak a feltett 48 kérdés felett. A tanácskozás után az esküdtek bevonultak a tárgyalási terembe és főnökük kihirdette a verdiktet, amely szerint az

esküdtek *Landru* t a gyilkosságra, hamisításra és csalásra nézve feltett 48 kérdés közül 46 kérdésben bűnösnek mondták ki. A verdikt kihirdetése után a bíróság ítélet-hozatalra vonult vissza és rövid tanácskozás után meghozta az ítéletet, amely halálos volt. *Landru*, aki az egész tárgyalás alatt cinikusan viselkedett, az esküdtek verdiktjét és a halálos ítéletet teljes nyugalommal vette tudomásul és kijelentette, hogy ártatlannak érzi magát. Nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy az esküdtek tévedtek mert ő senkit sem gyilkolt meg és ezt az állítását élete utolsó órájában is fenntartja. A közönség az esküdtek döntését és a halálos ítélet indokolását nyugodtan hallgatta végig.

Hubay Jenő nyilatkozik volt növendékeinek európai sikereiről, új műveiről.

BUDAPEST. December 12-én mutatják be Budapesten Hubay Jenő új szimfóniáját, a „Vita Nuova”-t, amely egyik kiemelkedő eseménye lesz a magyar Dante-ünnepségnek. Ebből az alkalmából felkeresük a kiváló művészt, akinek leghíresebb növendékei éppen most aratják világsikereiket és mind az öt földrészben dicsőséget szereznek a magyar zenei kultúrának és megkérdeztük tőle, hogy mik az új zenei tervei. A mester lelkesedéssel beszél volt tanítványainak európai hódításairól.

— Eppen most kaptam Rubinstein Ernától néhány meleg sort — mondja — amelyben értesít, hogy Mengelbergel Amerikába utazik, ahol nagyszerű szerződést kapott Mengelberg, aki a világ egyik legelső karmestere. Elragadtatással nyilatkozik az alig tízenhatéves magyar hegedűművészről és most, mintán Hollandia nagyobb városában hatalmas sikereket aratnak Amerikába visszahozva bizonyára ugyancsak nagy felkészítést fog kelteni. Vecsey Ferenc Észak-Amerikában tartózkodik, ott sűrűn ad hangversenyeket. A lapok azt írják róla, hogy a világ legelső hegedűse. Ezt a kritikát ma alá is lehet írni. Kérésként Ducit szintén a dollárok hazájában hangversenyez nagy sikerrel. Nemcsak Amerikában, de Németországban és főleg az északi államokban, Svédországban, Hollandiában s Olaszországban is nagy elismeréssel beszélnek a magyar hegedűművészekről és a magyar hegedűiskoláról. Carmadával érkeznek hozzám levelek kitűnő ajánló sorok kíséretében svéd, német, osztrák és olasz növendékektől, akik nálunk óhajtják továbbképezni magukat. Sajnos, nem vehetjük fel mindannyiukat, de a lehelés szerint teljesítem a messze külföldről jövő kérésemet és így most is sok idegen tanítványom van, köztük egy pár igen tehetséges olasz, akik közül Cataninak szak-körökben már jól ismert neve van és sokat várolok tőle. Magyar növendékeink sorából szintén sok nem mindennapi tehetség bontakozik ki. Legalább hat olyan növendék van ma a Zeneakadémián, — nagyrésztük tíz-tizenkétéves — akikből pár éven belül kiváló hegedűművész lesz.

Új művei közül különösen a „Vita Nuova”-ról beszél szívesen Hubay. Ezt a művét Berzeviczy Albert felszólítására írta egész tavasszal és nyáron nagy ambícióval dolgozott rajta és beavatóltak meg vannak róla győződve, hogy az új mű bemutatása zenei körökben nagy feltűnést fog kelteni.

— Tavasszal komponáltam a Dante-szimfóniát — mondja — és a nyáron hangszereltem. Nagy örömmel kezdtem a munkához, mert hisz Dante-nál vonzóbb zenei témát alig lehet elképzelni. A műben kizárólag Dante-szövegeket használtam fel dr. Ferenczy Zoltán fordításában. Egész estét betöltö zeneim és én szimfóniának neveztém, amely két részből és hét felelőből áll. Tenorszólóra, három női szólóra, vegyes és fúvókára, orgonára és nagy zenekarra írtam. Az első rész „A földön”, a második rész „Az égben” címet tartotta meg. A művet a feleségemnek ajánlottam. A bemutató ünnepségen részt vesznek teljes számmal az idegen missziók és kilátásba helyezte megjelenését a kormányzó is. A tenorszólot dr. Székelyhidy Ferenc fogja énekelni. Azonkívül két operát vár bemutatásra „Az álarc” és a „Karentin Anna”. Most két újabb operán dolgozom. Az egyiknek a címe: „A milói Vénusz” és Farkas Imre szövegére készült a

másodiknak még csak a körvonala van, meg. Báró Wlassics kormánybizossal új szerződést kötöttem bemutatásra váró operám ügyében és így a jövő szezonban azok is színpadra kerülnek. Természetesen operai műveken kívül foglalkozom új hegedűpedagógiai művekkel is, amelyek szintén rövidesen nyilvánosságra kerülnek.

A rendőrtörvény hatálya alá tartozója. (Fegyházra ítelt al-hadnagy.)

BUDAPEST. A büntető törvényesség 12 évi fegyházra ítelt Krepal László dési földművest, aki Budapest román megszállása alatt kifosztotta a Moson-utcai rendőrlaktanyát és toloncházat. Megállapították, hogy Krepal László román hadnagyi egyenruhát viselt és megmutatta, hol vannak a fegyverek elrejtve, amit el is vitetett, ezenkívül elvitetett rengeteg ágyneműt, ruhafélét, élelmiszert és dohányárut. Krepal a tárgyaláson azzal próbált védekezni, hogy amikor a románokkal visszament Clujra, bosszúból agyonütött egy román őrnagyot. A bíróság nem adott hitelt a fosztogató vallomásának és azt is kiderítette, hogy Krepal az ezred pénztárból 12 ezer leit sikkasztott.

A vizsgálóbíró a határon (Nem lehet kihallgatni magyarországi tanukat.)

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy a kisgatosi borzalmas rendőrgyilkosság ügyében Sommer Nándor vizsgálóbíró kiutazott Kisiratosra, hogy magyarországi tanukat hallgasson ki. A törvényes bizottság kiutazott a határon, om-póhoz és arra kérte a magyar csendőrparancsnokot, tegye lehetővé, hogy a szomszéd faluban levő kőronatanukat kihallgassák. A csendőrparancsnok a legrövidebb módon elutasította a román igazságügyi szervek kérését és kijelentette, hogy nem áll módjában eleget tenni kérésüknek, mert Magyarországon lakó embereket csak magyar bíróságok hallgathatnak ki és amennyiben román bíróságoknak szükségük van vallomásaikra, diplomáciai úton keressék meg a magyar bíróságokat.

A báróné többnejű férje. (A budapesti társaságok szenzációja.)

A budapesti előkelő társaságoknak kínos szenzációjuk van. Báró Mudassy-Beck Zsuzsanna, az előkelő budapesti társaságok ismert tagja, akinek Mária Zsuzsanna néven verses kötete jelent meg, bigámia miatt feljelentette a budapesti főkapitányságon férjét, Vámoscher Ervint. A rendőrség előállította Vámoschert, aki Serajevóban házasságot kötött egy bácskai urileánnyal, Bezeredy Ilonával, mielőtt feleségével való válópere eldőlt volna. Vámoscher elő-

adta, hogy Jugoszláviában áttért a mohamedán vallásra. Eredetileg zsidó volt, azután római katolikus lett s amikor beleszeretett Bezeredy Ilonába, áttért a mohamedán vallásra, amely Jugoszláviában elismert felekezet és ezért ott a többséget is elismerik. Tiltakozott az ellen, hogy őt többnejűség miatt felelősségre vonják, mert ő nem magyar állampolgár, hanem mohamedán vallású jugoszláv alattvaló.

HIREK.

Másfélmillió áldozat.

(A bolsevista-rezsimről számla.)
Berlin. A Woroszenje című orosz lap statisztikát közöl a bolsevisták által meggyilkolt áldozatokról. A bolsevisták 28 érseket és püspököt, 1215 papot, 6575 tanárt és tanítót, 3300 orvost és orvossegédet, 51650 katonatisztet, 1500 csendőr- és rendőrtisztet, 260.000 katonát, 48.500 csendőri és rendőrt, 1295 földbirtokost, 355.250 szellemi munkást, 192.355 iparost és 825.100 földművest gyilkoltak meg.

— Felkérjük azon t. vidéki előfizetőinket, akik lapelőfizés és határakukat még nem egyenlítették ki, avagy előfizetésük lejárt és azt nem utították meg, sziveskedjenek az összeget haladéktalanul az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala címére beküldeni, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk lapunk küldését beszüntetni.

— A nagyhatalmak és Portugália. London. A portugáliai helyzet annyira zavaros, hogy a hatalmak közös beavatkozásának kérdésével kell foglalkozni. Oroszország és Spanyolország hajlandók résztvenni az akcióban.

— Tiszta szobát az értékbecsülő bizottságoknak. Az értékbecsülő bizottságok holnap, pénteken a következő munkát végzik: II. komisszió Bul. Dragalina (Apponyi-körut), III. komisszió Str. Caragiale (Csiky Gergely-utca), IV. komisszió Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca), VI. komisszió Strada Oituz (Illés-utca). — Az értékbecsülő bizottságok elnökei arra kéri a közönséget, hogy a jövőben gondoskodják arról, hogy tiszta szobában fogadják a bizottságot, mert mindaddig napirenden voltak, hogy a legjobb uriházakban is takarítatlan, piszkos és fűtetlen szobákba vezették be a bizottságot.

— Felemelk a cigaretták ára. Az állami monopóliumigazgatóság, tekintettel arra, hogy a cigaretták gyártásához szükséges és külföldről importált dohánylevelek ára a román valuta esése miatt emelkedett, kénytelen lesz rövid időn belül a cigaretták árát is emelni.

— Maximálják a faárakat. A belügyminisztérium felhatalmazása alapján dr. Robu János főpolgármester néhány napon belül maximálni fogja az aradi tűzifaárakat. Külön fogja megállapítani a termelők és viszontelárusítók árát. A miniszteri rendelet szerint polgári és katonai hatóságok csak az esetben rekvirálhatnak tűzifát, ha előzőleg nyilvános áránálant kérték a fa-termelőktől vagy kereskedőktől és hogyha erre nem kaptak maximális áron megfelelő ajánlatokat.

— Aradi mintára. Az aradi és timisoarai élelmezési viszonyok és árak körülbelül egyformák. Ez arra indította dr. Robu János főpolgármestert, hogy felhívja a timisoarai polgármesteri hivatalt arra, hogy az új maximális árakról állandóan értesítse. A timisoarai polgármesteri hivatal ma arról értesítette a főpolgármestert, hogy újból megállapította a kávéházi és vendéglői árakat, amelyek körülbelül az aradiaknak felelnek meg és megengedte, hogy azokban a kávéházakban és vendéglőkben, ahol esteként zene játszik, a fogyasztott ételekért és ita.ékért 15 százalékkal többet szedhessenek a meghatározott maximális áraknál.

— Kovacs ékszerész elmebeteg. A vizsgálóbíró ma lejezte be Lázár János és társai bűnügyének vizsgálatát és az iratokat ugyancsak ma delelőtt átette a vádtanácsnak a vádiratanyag megküldése miatt. K. Kovacs-Lajos ékszerész a törvényszéki orvosszakértő elmebetegnek nyilvánították.

— Ke totos öngyilkosság. Budapest. Emma Laszlo 22 éves önkéntes elmebeteg és Kner Imola 19 éves banktisztviselőnő együttesen öngyilkosok lettek. A leány revolverrel szíven lötte magát és nyomában meghalt. A halálukkor, aki a mellébe löti, ualdoklik.

— Halálozások. Runge József az elmúlt éjszaka 66 éves korában hosszú szenvedés után meghalt. A temetés, holnap 2-an delelőtt 2 órakor lesz a megyei kórházból.

Steiner Rezső leánykaja Gyöngyike 14 hónapos korában elhunyt. Temetése 2-án delelőtt 11 órakor lesz a zsidó temető halottasházából.

— A helyőrség számára állatorvost keresnek. A terparanosnokság közli, hogy az L. gyalogos hadosztály az aradi helyőrség számára egy állatorvos alkalmazását engedélyezte. Akik az állást elnyerni óhajtják, forduljanak Trotui főhadnagyhoz, az aradi terparanosnokságnál.

— Tőkeemelkés hajóépítésre. Bréma. Az észak-német Lloyd-lársulat elhatározta, hogy alapitkélét 250 millió márkáról 600 millió márkára emeli fel. A vállalat pénzügyi megerősítésének az a célja, hogy végrehajtsák a tervezett hajóépítkezéseket.

Utlevélek Az aradi államrendőrség utlevélosztályán a következők vehetik át utlevéleiket: Fischer Margit, Kirschner Jenőné, Kaudersz Magda, Szeicz Géza, Hajdu Margit, Kabát István, Rác Ilona, Spádi Lajos, Gollner Antal, Korodi Antal, Rudas József, Schaffer Henrik és dr. Munk Béla.

Kérelem a t. Közönséghez. A cipészipar munkásai bérmozgalmat indítottak, amelynek folyamán a Munkügyi Hivatal előtt történt tárgyalások során — tekintettel a mai megdrágult viszonyokra — készek voltunk a régebbi kollektív szerződést véve alapul munkásainknak 25 százalékos béremelési ajánlatunkat nem fogadják el, amiért azután munkásaink beszüntették a munkát. Nagyon kérjük a mélyen tisztelt Közönséget, hogy ugy a régebbi, mint az újabb rendelkezésinél a munkabeszüntetésre való tekintetből, elnézéssel legyen az esetleges késedelmezések kellemségeivel szemben. Mély tisztelettel: A cipész munkaadók.

Lakáskiutalások. A lakásbérbeadó bizottság tegnap délután tartott tárgyalásán a következő helyiség- és lakáskiutalásokat intézte el: Liczkó Lajosnak a Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 28. szám alatti fizethelyiséget, Tóth és Winklernek a Boulevard Carol (Erzsébet-körút) 2. szám alatti fizethelyiséget, Késarkői Józsefnek a Strada Teodor Serb (Török Gábor-utca) 11. szám alatti egyszobás lakást mellékhelyiségekkel együtt a bizottság. Ugyancsak a tegnap délután tartott ülésen megengedte a bizottság Muzsny Józsefnek és Mayerhoffer Adolfnak hogy lakást cseréljenek, Antalfy Árpád, Karagryna György, Hofenpradi József és Muresán Demeter lakásügyeinek tárgyalását elhalasztotta. Nehs Béla ügyének tárgyalását ez alkalommal már negyedésszer halasztották el. Mos Demeter Strada Cercetasilor (Szent Pál-utca) 2. szám alatti lakás iránti keresetét elutasította.

Az árvaház konyhakertésze. Anélkül idején megirtuk hogy a hadiárvák gondozó és gyámoltó egyesülete átvette a hadiárvaházat. A város azonnal a feltétellel adta át az árvaházat, hogy a városi és vármegyei árvákat tovább is gondozza az árvaház és ezért a város 1300 négyzetméteres területet adott az árvaháznak konyhakertészet céljaira. Az árvaház igazgatósága ma kérvényt adott be a városi tanácshoz, amelyben még 4 vagy 5 hold földet kér, amelyet szintén konyhakertészet céljaira fog felhasználni.

Rejtélyes gyermek-holttest. Budapest Rejtélyes bűnügyben nyomoz az államrendőrség. Tegnap a városi utcán zokni varrva egy hároméves gyermek holttestét találták meg. A holttest torka áll volt szurva. A rendőrség eddig még semmi nyomra sem akadt.

Visszatérés a keringőhöz. Páris ismét visszatért a keringőhöz. Így jeleníti ezt röviden a „Petit Journal”. A „Champs Elysées” egyik legnagyobb éttermében már folytamat a keringő és mint a lap írja, köleg ezt táncolják.

Éláp egy moszkvai vendéglőből. A párisi „Le Figaro” közli a következő állapotot, amelyet egy Moszkvából érkezett kereskedő hozott egy ottani vendéglőből magával: Előétel 50.000 rubel, Sertéskaraj 120.000 rubel, Csirkesült egész 450.000 rubel, Kacska, negyed 200.000 rubel, Pezsgő, üveg 900.000 rubel, Feketéskávé 20.000 rubel, Setemény 200.000 rubel. A „Le Figaro” ehhez az állaphoz megjegyzi, hogy a kereskedő állítása szerint, a vendéglők tömve vannak.

Tolvaj csalókedvényok. Az aradi törvényszék ma délelőtt Kiss Mártonné háztartásbeli alkalmazottat, mert Pöldes Lipót tanártól nagymennyiségű iheréműt lopott, egy esztendei börtönre ítélte. Tenzer Gizella csalókedvényt pedig ugyan csak ma délelőtt, mert gazdájától, Altmann Ernőtől különböző holmikat lopott, három hónapi fogházra ítélték.

Tűz egy rövidáru üzletben. Klein József rövidáru üzletében az éjszaka egy kályhából kipattanó szikra következtében tűz támadt. A bezárt üzletben a lapangó tűz nem terjedt tovább, csak a mikor a tulajdonos reggel kinyitott kezdetű lánggal égni. A kivonult tűzoltóság a tüzet hamarosan elfojtatta. A kár jelentékeny.

Angol bankárok a német moratórium mellett.

(Stinnes beszámolója londoni utjáról.)

BERLIN. Stinnes tegnap a gyáriparosok szövetsége választmányának szigorúan bizalmas ülésen beszámolt londoni tartózkodásáról. A beszámolóról mégis szivárogtak ki hírek. Stinnes utjának eredményéről a legnagyobb meglepéssel nyilatkozott és nem tagadta, hogy Rathenau londoni útja szorosán összefügg az övével. Stinnes megállapította, hogy a jövátételi probléma kölcsönös meglepédest ígérő megoldásának érdekében Londonban nem idegenkednek az angol és német nagyipar együttes munkájától. A londoni és pártisi kormányok azonban előbb meg akarják várni a magántárgyalások eredményét és csak azután lépnek fel javaslatokkal. Stinnes megerősítette azt a hírt, hogy a londoni megbeszélések Oroszország újjáépítésére vonatkoztak arra az esetre, ha a szovjeturalom megbukik. Mindkét részről az a vélemény, hogy Németország jövátételi adósságának kb. ré-

szeről úgy szabadulhat meg, ha angol és amerikai tőkével együtt munkáját Oroszország újjáépítésére fordítja.

LONDON. Brabury az angol jövátételi bizottság elnöke kifejtette, hogy Németország fizethet ugyan államjegyek nyomásával, de ezzel még jobban eladósodik. A világ gazdasági szanalásának egyik feltétele, hogy Németország hagyjon fel az államjegyek gyártásával. Csak áruszállítmányokkal kellene fizetési kötelezettségeit teljesíteni és minden egyéb fizetést két-három évre el kellene halasztani.

LONDON. Rathenau tanácskozott az angol pénzügyminiszterrel és több angol bankigazgatóval. A Daily Mail szerint újra fontolóra veszik Németországnak moratórium iránti kérését. Hivatalosan csak annyit közölnek, hogy a kérdést a kormány tárgyalja. Híre jár, hogy az angol bankárok nagyrésztben pártolják a moratóriumot.

Újabb öt „mázsa.”

(Eltelték Lázár János börtönét.)

Nagyszabású bűnügyet tárgyalt ma az aradi törvényszék büntető tanácsa. Szerb Péter neve jölsimert az Aradi Közlöny olvasói előtt. Szerb Péter, vagy a hogy ő nevezni szereti magát a híres „Szerb mester” rendes törzs-vendége az ügyészszégi fogháznak Legutóbb amnesztia segítetté szadlára, mert itt is kinézett volna neki jó pár „mázsa.” Szerb Péterrel két hónappal ezelőtti akkor írtunk, mikor Lázár Jánossal, a Grallert betörővel együtt megunva a fogház hüvös levegőjét, szökést tervezett. Nem is rajta mulott, hogy nem sikerült a vállalkozás. Lázár Jánost elfogták, mikor éppen kötelelet akart leereszteni az emeleti ablakból. Az éber fogházőröknek sikerült ártalmatlanná tenniük Szerb mestert is. Mikor kihallgatták az ügyészszegen, méltatlankodva utasított vissza minden vádat. Mikor azonban Lázár megjedve a súlyos büntetésektől, mindent bevallott. Szerb mester mindent magára vállalt és indignálódva jegyezte meg:

— Csak laikusokkal ne kezdjen az ember.

A laikus szó alatt Lázár Jánost értette Szerb Péter, aki ugyancsak megérdemli a mester elnevezést. Szerb Péter felett ma ítélezett az aradi törvényszék Bittó József tábiabíró elnöklete alatt működő büntető tanácsa. Szerb Péter szürke csaváros láb szárnyadóval jelent meg a tárgyalási teremben. Látszott rajta, hogy nem először áll a bíróság előtt. Csak úgy foghegyről dobálózott a paragrafusokkal. Azt mondta, hogy nem azért tagad,

mintha félne a büntetéstől, de szégyeli, hogy ilyen apróbb lopást és rablást neki tulajdonítsanak. Ő csak főkéletes munkát szokott végezni. Ghibcsa ügyész azzal vádolta Szerb Pétert, hogy a jelenleg szökésben levő híres Radics betörővel együtt bejutott Geiger Ignác lakásába. Hiába volt minden tagadás. A tanúk rábizonyították Szerb mesterre, hogy ő végezte ezt a munkát és mint tettestársat öt esztendei fegyházra ítélték. Az ítélet kihirdetése után Szerb Péter így szólt:

— Felebbezek! De ha kiszabadulok, nagyobb gazember leszek mint voltam. Itt nem érdemes tisztességes embernek lenni. Mikor a legnagyobb gaztelteket követtem el, alig pár hónapra ítélték el és most pedig öt mázsát akarnak a nyakamba sózni.

— A Duna-bizottság ülése. München.

A nemzetközi Duna-bizottság november 28-án tartott megnyitó ülésén Lerchenfeld bajor miniszterelnök beszédet mondott. A bizottság hivatása az, hogy az egész Duna kereskedelme szempontjából nézze az ügyeket és az a főcélja, hogy a Dunát hajózhatóvá tegye, előmozdítsa minden parti állam fejlődését és kereskedelmét és meggyógyítsa azokat a sebeket, amelyeket a háború ettett a világ gazdaságán. Rosetti bizottsági elnök beszéde után megállapították a napirendet, amelynek első pontja a Duna bajor szakaszának Regensburgtól Johannsternig való szabályozása.

LEGUJABB.

Ismét drágult a kenyér Bécsben.

BÉCS. A községanács határozata alapján ezelőtti tíz nappal száz perccel emelték a kenyérrárat. Most újabb 120 százalékkal emelték a kenyérrárat. A fehér kenyér ára 74, a barnaé 48 koronára harmincdekákné.

Két és félmillióról — 30 millióra.

GRAZ. A szerb bank Laibachban tartott közgyűlésén elhatározták, hogy a pénzügyi alapítványt 2 és félmillió dinárról felemelik 30 millió dinárra.

Briand magyaráz.

PÁRIS. Briand francia miniszterelnök helyetteséhez Bonavale igazságügyminiszterhez táviratot intézett, melyben a Chanzer olasz szenátorral incidensét kellő világításba helyez és részletesen megmagyarázza a történeteket.

Nagy köd Londonban.

LONDON. Az utóbbi napokban olyan sűrű köd nehezedett az angol fővárosra, hogy megbénította az egész forgalmat és súlyos szerencsétlenségek okozója volt.

Kegyelem egy Britániának.

BUDAPEST. Rumbold Attila volt fővárosi tisztviselőt a bíróság kötél általi halálra ítélte. Horthy kormányzó az ítéletet 15 esztendei fegyházra változtatta át. Most Rumbold amnesztia kapott. Az volt ellene a vád, hogy a Britaniaszállóban erőszakoskodott.

Az új magyar földmívelési miniszter.

BUDAPEST. A földmívelésügyi tárcát Jeszenszky Pálnak, a Mezőgazdák Szövetkezete igazgatójának ajánlották fel.

Közgazdaság.

Bécs: egy magyar korona — 12 osztrák korona

BÉCS. A magyar korona rohamos javulása a bécsi tőzsdén is érezteti hatását. Bécsben már tizenkétszeres pénzt adnak egy magyar koronáért. Mai kiüzusjelentéseink a következők:

Aradi karzusok: Dollár 145, márka 65, dinár 1.80, sokol 1.35, magyar korona 24, osztrák korona 5, budapesti kifizetés 5, bécsi kifizetés 45.

Zürichi nyitás: Berlin 240, Newyork 526, Milano 2190, Prága 560, Budapest 72.5, Zágráb 185, Bucaresti hiányzik, Varsó 15, Bécs 15, lebélyegzett osztrák korona 9.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 2650, dollár 716, márka 373, osztrák korona 12.5, rubel 40, leu 564, sokol 785, dinár 1120.

Zürichi zárlat: Berlin 265, Newyork 526, Milano 2110, Prága 560, Budapest 82.5, Zágráb 185, Bucaresti hiányzik, Varsó 15, Bécs 15, lebélyegzett osztrák korona 9.

Budapesti zárlat: Napoleon 1'Or 2660, dollár 713, márka 401, osztrák korona 12.5, rubel 42, leu 565, sokol 795, dinár 1030, lengyel márka 20.5.

Bécs. A tőzsde ma zárva volt. A magántorgalmat törvényileg megtiltották.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
1921.

Fabrica de bere din Aradulnou (Ujaradi sörgyár).

Gyártás pilseni és müncheni módra békebell anyagokból. :: Az aradulnoui (ujaradi) sör elsőrangú.
Főraktár Aradon: OPPENHEIMER és SCHWARCZ, str. Eminescu (Deák F.-u.) 8

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Gyöngyikénk

14 hónapos korában elhunyt Csacogó kis szájacskája mint boldogító zene töltötte be házunkat, elhunytával legdrágább kincsünket veszítettük el. Temetése decz. hó 2-án délután 11 órakor a zsidó temető halottas házából lesz. Arad, 1921. december 1. Steiner Rezső és neje azülei. Kohn Lajos és neje nagyszülői.

Özv. Runge Józsefné szül. Kinczig Mária mint mélyen sujtott hitves a maga, úgy az alólítottak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelenti a fejezhetetlen jó férj, hőszereztett testvér, vő, sógor, unokatestvér, rokon és jóbarát

Runge József

folyó évi december hó 1-én éjjel 2 órakor, életének 66-ik s boldog házasságának 32-ik évében, hószesz szenvedés után a Mindenható rendelkezésének köpet Aradon történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai folyó hó 2-án, délután 2 órakor fognak az Aradvármegyei köz-kórház halottas terméből a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után Borossebesre szállítani, ahol a vasúti állomáson folyó évi december hó 3-án, délelőtt 11 órakor újlagos beszentelés után fogjuk az ugyanottani temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Legyen a hant könnyű kiszemeltet porrai felett!

Arad—Sebia, 1921. december 1-én.

Steiner Jánosné szül. Runge Anna, nővére, özv. Fekete Gyuláné, Somogyi László, unokatestvérei, özv. Kinczig Jánosné, násza, Kinczig Viktor és neje, Steiner János, sógorai. És az összes rokonság nevében. 10539

Varga Imre utódai, „Szent Margit” első temetőkezési intézete. Arad, Bulvardui Regina Maria (Andrássy-tér) 13.

Eladók:

Kitűnő forgalmu gőzmalom 220 köbméter tával 200.000 Leiert. — Bér- és magán-házak elfoglalható lakásokkal. — 2 kat. hold föld épülettel Zsigmondházán — **MAÁSZ ALBERT** irodája Str. Eminescu Deák Ferenc-utca) 2. szám. 10715

Értesítés!

A n. é. közönség szives tudomására adom hogy a Plata Catedral (Thököly-tér) a „Katalin”-templom épületben levő, volt SUSA-tér

FÜSZER- ÉS VEGYESKERESKEDÉST megvettem és teljesen friss áruval felszerelve tovább vezetem. Minden törekvésem az leendő hogy nagybecsű pártfogóimat elsőrendű legjobb minőségű áruval pontosan kiszolgáljam, miért szives pártfogást kér: 11253

SPITZER DÉNES

Apró hirdetések. Szülő eladás

Alkalmazás.

FEHÉRNEMÜ varrónő ki hímző is, házhoz ajánlkozik. Haver Erzsébet, Calea Aurel Vlaicu. 4669

MAGYAR ROMÁN, német nyelv tudással női divatru szakmában vezetői, vagy jobb állást keresek. Ajánlatokat a kiadóhivatalhoz kérek. 4673

FILETMUNKÁT, párnák montírozását a legszebb kivitelben vállalom. Cim a kiadóban. 4675

TISZTESSÉGES fiu kifutónak felvételt. Viktor Bartha Strada Alexandri (Salacz-utca) 3. 4670

DEUTSCHES FRAULEIN mit Jahreszeugnissen sucht Stelle zu 1 oder 2 Kindern oder als Gesellschafterin. Briefe erbeten unter „Wienerin“ an die Administration. 4665

MAGÁNOS UR (ref. 30 éves vidéki) intelligens fiatal hölgyet keres a házvezetőnői teendők elvégzésére. Németül, vagy románul perfekt beszélni és írni tudó hölgyek előnyben részesülnek. Ajánlkozók pénzeket és szombati délelőtti jelentkezzenek a Központi-szálló 18. számú szobában. 4679

FEHÉRNEMÜ javítást vállalom jutányos árral. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11253

SZOPTATÓSDAJKA ajánlkozik urcsalárhoz. Cim Wallinger hirdetőjében Földes-párka kapujával szemben. 11253

FÜR DIE Arader Textilindustrie A. G. in Arad wird zum ehebaldigsten Firtitte ein junger Mann oder ein Fräulein für die deutsche Korrespondenz gesucht. Bewerber, welche flöh stenographieren und auf der Maschine schreiben können, mögen ihre Offerte an obige Adresse richten. 11418

MODERN lámpaernyők készítését olcsón vállalom. Cim a kiadóban. 700

Lakás.

TISZTESSÉGES fiatal ember keres egy burorozott szobát teljes ellátással. Különbejárati nem fontos. Cimet kérem a kiadóba. 4666

ELCSERÉLNEM három szobás modern belvárosi lakásomat belvárosi kétszobás modern lakással. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11253

Vétel és eladás.

ELADÓ egy farkas-kutya, egy szép fedeles fekete hintó és egy cselló. Strada S. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) 4. 4676

KARÁCSONYI AJANDEKOK óriási választékban legolcsóbban a Salon Artistique-ben (Fischer Elz-palota) 11045

SZAZNEGYVEN cm. SZÉLES férfi ruhászövet 85 Leiert kapható STRASSER divatruházában szemben a Lutheránus-templommal. 4664

IFJUSÁGI IRATOK, KÉPESKÖNYVEK olcsón, nagy választékban Hamburger könyvkereskedés Str. Brătiana (Weitzer J.-utca.) 4668

HASZNALT gyermekjátékok u. m.: kő- és faépítő kockák és kugli eladó. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. szám I. em. 5001

EGY fekete városi bunda eladó. Megtekinthető Joanovits szücsnél. 4682

LIBÁK hízalva nagyobb tételben répa és kukorica dáráló eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4677

EBÉDLŐSZMYRNAK világos és sötét, perzsafutók eladók Vargáné, Str. Pescarului (Thököly Imre-utca) 29. 11207

MODERN ebédlő bórhuzaú uriszoba eladó Strada Consistorului (Batthyány-utca) 19. kapu alatt jobbra. 4667

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegendorf butorraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket szobrokat, szőnyeget porcelánokat antik bútorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

A KARÁCSONYI AJANDEKOK beszerzése előtt okvetlenül látogassa meg a Szépművészeti Szalont Értekes, szép és ritka műtárgyak egész tömege képezi a kiállítás anyagát, mely izléses elrendezésével méltán kiérdemli a látogatók csodálatát. Megtekinthető egész nap az Ortutay-palotában. 11391

KARÁCSONYRA, ifjusági iratolcsóságok nagy mennyiségben Kerpénél 4636

BABAKELENGYE, gyermek játékok női ruhászövet eladók Str. Marasesti (Kosuth-utca) 52. földszint 1. 11418

SZALON öltöny majdnem új közép-temre eladó Strada Mune de aur (Aranykéz-utca) 20. 900

Ingatlan.

MODERN HAZ azonnal elfoglalható 2 szobás lakással eladó Str. General C. Coanda (Borona-utca) 44. 4674

ELADÓ Strada Oheln 8. ház. Bövebbet Codilla Strada Chendi (Köksey-utca) 10. 4678

Uzletek.

A SZÉKUDVARI uradalmi turbítás rend szerü vizimalom melyben olajmalom is van és hozzá tartozik egy hízalda, eladó Irásbéli zárt ajánlatok tehetők Péry Gyula malommesternél a helyszínen. 4680

Különléle.

NE FELEJTSE EL a Szépművészeti Szalon címét Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota. Bejárati a Str. Unárei (Fábán-utca) 11401

Értesitem a fogyasztó közönséget, és az iparosokat, hogy

denaturált szesz kapható. Kardos Miklós ARAD, Str. Eminescu 26. 4681

Világosi 4 kis hold szőlőt és felépítményét összes felszerelésekkel együtt a helyszínen december 5-én (hétfő) reggeli 9 órakor szabad verseny mellett eladom. Megvenni szándékozót oda kérem. Rigler József ny. jegyző Arad Str. Anton Mocioni (Orczy-utca) 1. 4671

Brilliáns köveket

magas áron vásárolok meghízóm részére.

Arany és ezüst

tárgyakat beváltak, becsorított. 11418

KUN, ékszerész

K r a m p u s z i SZALONCOKKA

mint minden évben legszebb, legjobb és legolcsóbb árban kapható a

„Csokoládé Király”-nál Str. Metiasz (Forray-utca) 2a. 4646

Gyökerez Szülőoltvány

és Gyökerez Riparia Portalis

a legjobb minőségben kapható.

Winkler József,

szülőoltványtermelő Arad, str. Consistorului (Batthyány-utca) H. 11418

Regatul Romania Judecatoria de apel din Buteani.

2318—1921.

PUBLICATIUNE.

Judecatoria de ocol Buteani aduce la cunoscuta ca in procesul inaintat de reclamantul inst. Codrul societ pe actii contra paratului Emil Perutka pentru 400 lei cap. si acc. a fixat termen pentru suscererea procesului si deobaterrea in numit a acehula si a somat parutle ca pe ziua de 23. Ianuarie 1922, oarea 9 a. m. sa se infabisze inaintea judecatoriei (I. etajul I. camera) pentru paratul cu publicatiunea necunoscuta a numit de curatori pe avocat al dr. Sablin Dan din Buteani.

Invit pe parat ca la termenul mentionat sa se infabisze in persoana sau prin mandator autorizat legal, caci la caz contrar va interveni curatorul Buteani la 16. Noembrie 1921. 4672

dr. Erdős, m. a. Judecator.

Aradváros I. ker. esküjárósága. No. 26081—1921.

H I R D E T M E N Y.

Felhivom I. mindazon hadirokkantakat akik 1917—1918. a román hadseregben, vagy a szibériai román légőban harcolva lettek rokkantak.

2. Mindazon rokkantakat akik 1918—1919-ig a román—magyar fronton vagy a román—orosz fronton valamely román ezredben, légőban, vagy más ilyen katonai funkcióban a vörösek (bolseviklek) ellen harcolva lettek rokkantakká lettek kezzének haladéktalanul a katonasügvosztálnál délelőt 9—12-ig december hó 4-ig.

Arad 1921. november hó 27.

Pociolans, s. k. I. kerület esküjáró.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszállító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz.

Az „Aradi Közlöny” a legjobb hirdetési organum.